

Оперативна правила система PLATIMATIK директно задужење

САДРЖАЈ

0	Информације о документу	1
0.1	ПРАВНИ ОКВИР ОПЕРАТИВНИХ ПРАВИЛА СИСТЕМА ПЛАТИМАТИК ДИРЕКТНО ЗАДУЖЕЊЕ	2
0.2	ИСТОРИЈА ПРОМЕНА	2
1	Основни појмови.....	3
2	Основне одредбе	4
3	Учесници у Platimatik систему	5
0.1.	ОДНОСИ ИЗМЕЂУ КЉУЧНИХ УЧЕСНИКА У ПЛАТИМАТИК СИСТЕМУ	5
4	Сагласност УБС – основ за издавање инструкције директног задужења	6
4.1.	САДРЖАЈ И ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ САГЛАСНОСТИ УБС	7
4.2.	ДЕМАТЕРИЈАЛИЗАЦИЈА САГЛАСНОСТИ	9
4.3.	ЈЕДИНСТВЕНИ РЕГИСТАР САГЛАСНОСТИ	10
4.3.1.	ПРАВИЛА КОЈА СЕ ПРИМЕЊУЈУ КАДА ПОРУКУ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ДОСТАВЉА ПЛАТИОЧЕВ ПРУЖАЛАЦ ПЛАТНИХ УСЛУГА	11
4.3.2.	ПРАВИЛА КОЈА СЕ ПРИМЕЊУЈУ КАДА ПОРУКУ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ДОСТАВЉА ПРИМАОЧЕВ ПРУЖАЛАЦ ПЛАТНИХ УСЛУГА ЗА ПРИМАОЦА ПЛАЋАЊА	11
4.3.3.	ОСТАЛА ПРАВИЛА У ВЕЗИ С РЕГИСТРОМ САГЛАСНОСТИ	11
4.4.	ПОРУКЕ РЕГИСТРА САГЛАСНОСТИ	13
4.5.	РОКОВИ ЗА ДОСТАВЉАЊЕ ПОРУКА РЕГИСТРА САГЛАСНОСТИ	13
4.6.	ДНЕВНИ ТЕРМИНСКИ ПЛАН РАДА РЕГИСТРА САГЛАСНОСТИ	14
5	Пословна правила и правила рада	14
5.1.	ПЛАТНИ СИСТЕМ - КЛИРИНГ ДИРЕКТНИХ ЗАДУЖЕЊА УБС	14
5.2.	ПРОЦЕС РЕГИСТРАЦИЈЕ ПРИМАОЦА ПЛАЋАЊА И ИЗДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ УБС	14
5.2.1.	<i>Регистрација примаоца плаћања</i>	14
5.2.2.	<i>Издавање Сагласности УБС.....</i>	15
5.3.	ПРОЦЕС ИЗВРШАВАЊА ПЛАТИМАТИК ДИРЕКТНОГ ЗАДУЖЕЊА	17
5.3.1.	ТОК ИЗВРШАВАЊА ИНСТРУКЦИЈЕ ДИРЕКТНОГ ЗАДУЖЕЊА (COLLECTION) У ПЛАТИМАТИК СИСТЕМУ	17
5.4.	ИЗУЗЕЦИ У ИЗВРШАВАЊУ ПЛАТИМАТИК ДИРЕКТНОГ ЗАДУЖЕЊА.....	19
5.4.1.	<i>Повраћај износа извршене инструкције директног задужења.....</i>	21
6	Права и обавезе учесника	22
6.1	ПРУЖАЛАЦ ПЛАТНИХ УСЛУГА ПРИМАОЦА ПЛАЋАЊА.....	22
6.2	ПЛАТИОЧЕВ ПРУЖАЛАЦ ПЛАТНИХ УСЛУГА	24
7	Извештавање	25
8	Додатни сервиси	25
9	Смернице управљања Platimatik системом.....	25
10	Измене и допуне правила Платиматика	26
11	Накнаде и провизије	27
12	Завршне одредбе	28

0 Информације о документу

Удружење банака Србије п.у. Београд дефинише оперативна правила система Platimatik директно задужење са намером да се:

- свим учесницима у овом систему и другим заинтересованим странама пружи јасна и прецизна слика његовог функционисања;
- дефинише јединствени скуп пословних правила, поступака, стандарда, права и обавеза који се примењују на све учеснике у систему;
- свим заинтересованим странама, пре свега учесницима у овом систему, оператору платног система и софтверским компанијама-добављачима, пруже релевантне информације у циљу подршке у развоју и унапређењу функционисања овог система.

Циљ успостављања система Platimatik директно задужење јесте пружање услуге електронског преноса новчаних средстава директним задужењем у Републици Србији кроз високо аутоматизоване пословне процесе и процедуре, потпуно аутоматизовану обраду инструкција по основу директног задужења и кроз коришћење стандардизованих електронских порука заснованих на отвореним, општеприхваћеним стандардима.

Функционисање система Platimatik директно задужење засновано је на следећим кључним документима:

- I. Оперативна правила система Platimatik директно задужење (у даљем тексту: **Правила**);
- II. Правила рада платног система - Клиринг директних задужења УБС (у даљем тексту: **Правила платног система**);
- III. Техничко упутство за електронске поруке у систему Platimatik директно задужење (у даљем тексту: **Техничко упутство**);
- IV. Пословна правила за електронске поруке у систему Platimatik директно задужење (у даљем тексту: **Пословна правила**).

0.1 Правни оквир оперативних правила система Platimatik директно задужење

- (1) Закон којим се уређују платне услуге (у даљем тексту: **Закон**)
- (2) Закон којим се уређују облигациони односи
- (3) Одлука којом се уређује облик, садржина и начин коришћења платних налога за извршење платних трансакција у динарима
- (4) Одлука којом се уређује процедура „Упознај свог клијента“

0.2 Историја промена

Верзија	Датум	Разлози за промену
V1.0	28. 11. 2011.	Дефинисање правила за оперативно функционисање УБС платне шеме директних задужења
V2.0	Јун 2012.	Дефинисање критеријума за регистровање повериоца у систем извршавања директних задужења; Дефинисање обавезе банке повериоца за пријаву регистрованих повериоца, као и пријаву повериоца са којима је раскинут уговор; Измена дефинисане обавезе банке дужника у процесу гашења рачуна физичког лица; Дефинисање инструмента обезбеђења процеса извршавања трансакција рефундације.
V3.0	Мај 2015.	Измене и усклађивање УБС платне шеме према новим законским одредбама
V3.1	16.06.2016.	ПЛАТИМАТИК
V4.0	Септембар - Октобар 2016.	Измене на основу примедби и сугестија сектора за платни систем НБС (бр.VI-123/3/16)

1 Основни појмови

Поједини појмови у смислу Правила имају следеће значење:

- (1) систем Platimatik директно задужење – јединствени скуп пословних правила, поступака, стандарда, права и обавеза за извршавање Platimatik директног задужења;
- (2) Platimatik директно задужење – платна услуга код које прималац плаћања на основу платиочеве сагласности за директно задужење УБС иницира платну трансакцију за задужење платиоцевог платног рачуна;
- (3) сагласност за директно задужење УБС – платиочева сагласност у систему Platimatik директно задужење коју платилац даје примаоцу плаћања и свом пружаоцу платних услуга, на основу које прималац плаћања иницира инструкцију директног задужења, а пружалац платних услуга платиоца задужује платиочев платни рачун у складу са том инструкцијом;
- (4) инструкција директног задужења – инструкција примаоца плаћања свом пружаоцу платних услуга којом прималац плаћања, у складу са условима из сагласности за директно задужење УБС, захтева извршење платне трансакције за задужење платиоцевог платног рачуна;
- (5) инструкција за повраћај – инструкција за повраћај износа извршене инструкције директног задужења;
- (6) инструкције по основу директног задужења – инструкције директног задужења и инструкције за повраћај;
- (7) платилац – потрошач у смислу закона којим се уређују платне услуге који даје сагласност за директно задужење УБС;
- (8) прималац плаћања – правно лице које је одређено као прималац новчаних средстава у инструкцији директног задужења;
- (9) корисник – потрошач/правно лице које у својству платиоца/примаоца плаћања користи или је користило платну услугу Platimatik директног задужења;
- (10) дематеријализована сагласност – сагласност за директно задужење УБС у папирној форми са које су релевантни подаци дематеријализовани – конвертовани у електронске податке;
- (11) Јединствени регистар сагласности – регистар у електронској форми свих евидентираних дематеријализованих сагласности за директно задужење УБС који се оперативно користи у систему Platimatik директно задужење.

2 Основне одредбе

Правилима се дефинишу следеће кључне одредбе на којима се заснива функционисање система Platimatik директно задужење (у даљем тексту: **Platimatik систем**):

- (1) Правила су обавезујућа за све учеснике у Platimatik систему, с тим да су за однос између примаоца плаћања и платиоца, као и за однос корисника Platimatik директног задужења и његовог пружаоца платних услуга, Правилима утврђени минимални захтеви;
- (2) Прималац плаћања иницира инструкцију директног задужења у складу са условима из сагласности директног задужења УБС (у даљем тексту: **Сагласност УБС**);
- (3) Правилима се уређује начин дематеријализације Сагласности УБС, обавезе и одговорности у процесу дематеријализације и дефинишу процеси рада са дематеријализованим сагласностима у Platimatik систему;
- (4) У циљу аутоматизације и операционализације послова везаних за рад са Сагласностима УБС – успоставља се Јединствени регистар сагласности и утврђују правила за оперативно коришћење тог регистра у Platimatik систему;
- (5) платна трансакција за задужење платиоцевог платног рачуна иницирана инструкцијом директног задужења обавља се без обзира на правни однос између платиоца и примаоца плаћања;
- (6) прималац плаћања иницира инструкцију директног задужења пружаоцу платних услуга који води његов платни рачун;
- (7) инструкције по основу директног задужења извршавају се у платном систему Клиринг директних задужења УБС (у даљем тексту: **платни систем**), осим у случају када су платиочев и примаочев пружалац платних услуга исти пружалац платних услуга и у том случају извршавање инструкција по основу директног задужења добијају карактер интерног преноса новчаних средстава;
- (8) платилац и прималац плаћања имају платни рачун код пружаоца платних услуга који учествује у Platimatik систему, у складу са прописима;
- (9) пружалац платних услуга који учествује у Platimatik систему одговарајућим уговором закљученим са корисником уређује пружање платне услуге Platimatik директно задужење;
- (10) платна услуга Platimatik директно задужење односи се на домаће платне трансакције које се извршавају у динарима;

(11) Удружење банака Србије је власник Platimatik система, надлежно је за управљање овим системом у складу са Правилима – у вези с приступним процесом, оперативним руковођењем и променама Platimatik система, води Јединствени регистар сагласности и истовремено је оператор платног система.

3 Учесници у Platimatik систему

Учесницима у Platimatik систему, у оперативном смислу, тј. у смислу извршавања инструкција по основу директног задужења у складу с Правилима, сматрају се:

- 1) **Платилац** – који даје Сагласност УБС и чији се платни рачун задужује на основу инструкције директног задужења;
- 2) **Прималац плаћања** – који иницира инструкцију директног задужења у складу са условима из Сагласности УБС;
- 3) **Пружалац платних услуга платиоца** – који у складу са Законом пружа платну услугу директног задужења и код којег се води платни рачун платиоца који се задужује на основу инструкције директног задужења;
- 4) **Пружалац платних услуга примаоца плаћања** – који у складу са Законом пружа платну услугу директног задужења, код којег се води платни рачун примаоца плаћања и који доставља инструкцију директног задужења платиочевом пружаоцу платних услуга;
- 5) **Удружење банака Србије** – које води Јединствени регистар сагласности и оператор је платног система.

3.1. Односи између учесника у Platimatik систему

Учесници у Platimatik систему међусобно су повезани кроз сет активности које је потребно спровести у циљу извршавања инструкција директног задужења по основу Сагласности УБС.

У моделу пословања, дефинисаним Правилима, где се са једне стране налазе платиоци и примаоци плаћања, а са друге стране пружаоци платних услуга платиоца и примаоца плаћања, могуће су следеће релације између учесника у Platimatik систему:

- (1) Сматра се да пружаоци платних услуга, који желе да пружају платну услугу Platimatik директно задужење својим клијентима, закључењем уговора са Удружењем банака Србије као оператором платног система у којем се извршавају инструкције по основу директног задужења (Platimatik директно задужење), прихватају и ова Правила као обавезујућа. Пружаоци платних услуга који не могу

директно учествовати у платном систему (индиректно учествовање у смислу Правила платног система), а желе да пружају платну услугу Platimatik директно задужење својим клијентима, закључују уговор са пружаоцем платних услуга који директно учествује у платном систему у смислу Правила платног система, прихватајући и ова Правила као обавезујућа.

- (2) Однос између платиоца и примаоца плаћања у погледу начина и услова извршавања Platimatik директног задужења, дефинише се у Сагласности УБС у складу са Правилима. Уговорни однос између платиоца и примаоца плаћања на основу којег се издаје Сагласност УБС није предмет Platimatik система и самим тим учесници – пружаоци платних услуга немају обавезе по том основу;
- (3) Однос између пружаоца платних услуга платиоца и платиоца у вези с пружањем платне услуге Platimatik директно задужење уређује се у складу са Законом, прописима донетим на основу тог закона, другим прописима и Правилима;
- (4) Однос између пружаоца платних услуга примаоца плаћања и примаоца плаћања у вези с пружањем платне услуге Platimatik директно задужење уређује се у складу са Законом, прописима донетим на основу тог закона, другим прописима и Правилима;
- (5) Однос између пружалаца платних услуга и оператора платног система – у складу са прописима и Правилима платног система.

4 Сагласност УБС – основ за иницирање инструкције директног задужења

Platimatik систем заснива се на моделу у којем платилац даје Сагласност УБС примаоцу плаћања и свом пружаоцу платних услуга.

На основу Сагласности УБС, прималац плаћања иницира инструкцију директног задужења, у складу са условима наведеним у тој сагласности, а пружалац платних услуга платиоца поступа по тој инструкцији, тј. задужује платиочев платни рачун у складу са том инструкцијом.

Сагласност УБС у Platimatik систему издаје се у папирној форми и у тој форми се размењује између примаоца плаћања и платиоца, осим ако Правилима није другачије уређено.

За међусобну комуникацију учесника у Platimatik систему у процесу извршавања инструкција директног задужења користи се искључиво дематеријализована сагласност.

У Platimatik систему користе се две врсте Сагласности УБС:

- 1) једнократна Сагласност УБС – платиочева сагласност на основу које је прималац плаћања овлашћен да иницира само једну платну трансакцију за задужење платиоцевог платног рачуна и која се не може користити ни за коју другу платну трансакцију;
- 2) вишекратна Сагласност УБС – платиочева сагласност на основу које је прималац плаћања овлашћен да иницира низ платних трансакција за задужење платиоцевог платног рачуна, а по једном основу.

Правилима и осталим документима на којима се заснива функционисање Platimatik система дефинисани су елементи Сагласности УБС у папирној форми и елементи дематеријализоване сагласности, и као такви важе само за извршавање директног задужења у оквиру Platimatik система.

4.1. Садржај и основни елементи Сагласности УБС

У Platimatik систему користи се искључиво Сагласност УБС која у свом заглављу садржи натпис: "**Сагласност за директно задужење УБС**" и лого Platimatik система, и као таква се може употребљавати у оквиру овог система.

Основни елементи Сагласности УБС у папирној форми су:

	Елементи Сагласности УБС	Обавезно
1.	Број сагласности	да
2.	Идентификациони број платиоца	не
3.	Назив платиоца	да
4.	Адреса платиоца	не
5.	Поштански број и место платиоца	не
6.	Број платног рачуна платиоца	да
7.	Идентификациони број примаоца плаћања	да
8.	Назив примаоца плаћања	да
9.	Адреса примаоца плаћања	да
10.	Поштански број и место седишта примаоца плаћања	да
11.	Број платног рачуна примаоца плаћања	да
12.	Текст о правној поуци	да
13.	Тип сагласности	да

14.	Валута обавеза	да
15.	Потпис платиоца	да
16.	Потврда пријема код пружаоца платних услуга платиоца/примаоца плаћања – место и датум пријема, потпис овлашћеног лица	да
Елементи за једнократну Сагласност УБС		
17а.	Фиксни датум доспећа једнократног директног задужења (обавезе) - (на дан...)	да
17б.	Највиши износ једнократног директног задужења (обавезе) - фиксни или највиши износ (највише до...) који је прималац плаћања овлашћен да иницира за једнократно директно задужење	да
Елементи за вишекратну Сагласност УБС		
17а.	Датум доспећа првог директног задужења (обавезе)	да
17б.	Доспећа осталих директних задужења (обавеза) - утврђује се као фиксни датум доспећа (списак датума доспећа директних задужења (обавеза) или као периодика доспећа (број јединица доспећа, ознака јединице доспећа - месец/година, при чему се израчунавање датума доспећа врши од датума доспећа првог директног задужења (обавезе) с периодиком у датом броју јединица)	да
17ц.	Датум истека сагласности – датум престанка важења Сагласности УБС	да

Додатни елементи Сагласности УБС у папирној форми могу бити:

	Елементи Сагласности УБС	Обавезно
1.	Позив на број платиоца	не
2.	Број основног уговора	не
3.	Највиши износ појединачног директног задужења (обавезе) - (само за вишекратне Сагласности УБС)	не
4.	Курс за прерачун из уговорене валуте у валуту плаћања	не
5.	Назив пружаоца платних услуга платиоца	не

Садржај и начин попуњавања елемената Сагласности УБС дати су у прилогу 1. уз ова Правила и њихов су саставни део.

Текст о правној поуци (елемент 12) представља јасно издвојени текст на Сагласности УБС формулисан у следећем садржају:

``Потписивањем обрасца Сагласност за директно задужење УБС – платилац даје сагласност примаоцу плаћања да иницира инструкцију директног задужења, у складу са условима наведеним у овој сагласности, а пружаоцу платних услуга платиоца даје сагласност да задужи платни рачун платиоца у складу са том инструкцијом.``

Поред текста о правној поуци, Сагласност УБС треба да садржи и текст: *``Платилац ИМА право на повраћај износа извршене инструкције директног задужења по основу појединачне обавезе, у складу са уговором закљученим са пружаоцем платних услуга платиоца.``*

У Platimatik систему, јединственост Сагласности УБС обезбеђује се збирно, на нивоу Броја сагласности (елемент бр. 1) и Евиденционог броја који додељују пружаоци платних услуга. Јединственост Сагласности УБС обезбеђује се најмање на нивоу пружаоца платних услуга.

Полеђина Сагласности УБС не сме да садржи информације које се могу погрешно протумачити као део Сагласности УБС.

4.2. Дематеријализација сагласности

Процес дематеријализације Сагласности УБС подразумева конверзију релевантних података назначених у папирној форми те сагласности у електронске податке.

Дематеријализацију Сагласности УБС, у зависности од пријема те сагласности, обавља:

- прималац плаћања на начин договорен са својим пружаоцем платних услуга;
- пружалац платних услуга платиоца.

Учесницима који обављају дематеријализацију препоручује се да за тај процес користе проверене технике као што је нпр. независна провера важних конвертованих података (Double-Keying).

Оригинална Сагласност УБС у папирној форми чува се све време током важења сагласности и најмање 5 (пет) година након престанка њене важности, у складу с Правилима и прописима.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања или пружалац платних услуга платиоца у обавези су да дематеријализоване податке из Сагласности УБС тј. дематеријализовану сагласност доставе у Јединствени регистар сагласности ради евидентирања.

Елементи дематеријализоване Сагласности УБС дефинисани су Техничким упутством.

За исправку грешака у поступку дематеријализације и слања података тј. евидентирању дематеријализоване сагласности у Јединствени регистар сагласности одговоран је учесник из става 2. ове тачке који је ту грешку начинио.

Грешке се исправљају на начин дефинисан Техничким упутством и другом техничком документацијом коју Удружење банака Србије доставља пружаоцима платних услуга.

4.3. Јединствени регистар сагласности

Удружење банака Србије успоставља, води и управља Јединственим регистром сагласности (у даљем тексту: **Регистар сагласности**). Право приступа Регистру сагласности, за своје кориснике, имају сви пружаоци платних услуга који су истовремено и учесници у платном систему.

Евидентирање дематеријализоване сагласности у Регистар сагласности могу вршити:

- пружалац платних услуга примаоца плаћања за примаоца плаћања;
- пружалац платних услуга платиоца.

Пружалац платних услуга који индиректно учествује у платном систему може вршити евидентирање дематеријализоване сагласности у Регистар сагласности посредством директног учесника у платном систему са којим је у уговорном односу и посредством тог учесника врши упит у Регистар сагласности за своје кориснике.

Пружалац платних услуга платиоца, односно примаоца плаћања, евидентира дематеријализовану сагласност у Регистар сагласности достављањем одговарајуће електронске поруке (у даљем тексту: **порука**) Удружењу банака Србије, у складу с Правилима.

Удружење банака Србије примиће поруку за евидентирање дематеријализоване сагласности (у даљем тексту: **порука за евидентирање**) ако испуњава следеће услове:

- достављена је на начин и по правилима утврђеним техничком документацијом којом се уређује размена, заштита и формат порука;
- достављена је у складу са роковима утврђеним овим правилима.

Удружење банака Србије неће евидентирати дематеријализовану сагласност у Регистар сагласности ако порука за евидентирање не испуњава услове из претходног става ове тачке и о томе обавештава пошиљаоца одговарајућом поруком у складу с Правилима.

Садржај и формат порука које се односе на Регистар сагласности утврђени су Техничким упутством.

4.3.1. Правила која се примењују када поруку за евидентирање доставља платиочев пружалац платних услуга

У случају када поруку за евидентирање доставља платиочев пружалац платних услуга и ако та порука испуњава услове из тачке 4.3. став 5, Удружење банака Србије:

- евидентира дематеријализовану сагласност у Регистар сагласности;
- без одлагања прослеђује информацију о евидентираној дематеријализованој сагласности примаочевом пружаоцу платних услуга прослеђивањем оригиналне поруке за евидентирање, у складу с Правилима.

Примаочев пружалац платних услуга дужан је да примаоцу плаћања достави податке о евидентираним дематеријализованим сагласностима.

Сходно постојању и улози Регистра сагласности у Platimatik систему, евидентирањем дематеријализоване сагласности у складу са овом тачком сматра се да је платилац Сагласност УБС дао и примаоцу плаћања.

4.3.2. Правила која се примењују када поруку за евидентирање доставља пружалац платних услуга примаоца плаћања

У случају када поруку за евидентирање доставља пружалац платних услуга примаоца плаћања и ако та порука испуњава услове из тачке 4.3. став 5, Удружење банака Србије:

- евидентира дематеријализовану сагласност у Регистар сагласности;
- без одлагања прослеђује евидентирану дематеријализовану сагласност платиочевом пружаоцу платних услуга прослеђивањем оригиналне поруке за евидентирање, у складу с Правилима.

Платиочев пружалац платних услуга дужан је да платиоца обавести о евидентираним дематеријализованим сагласностима (е-банкарство, м-банкарство, СМС, телефонским путем, лично на шалтеру и сл.).

Прималац плаћања може вршити упит у Регистар сагласности само посредством свог пружаоца платних услуга.

4.3.3. Остала правила у вези с Регистром сагласности

Дематеријализована сагласност евидентирана у Регистру сагласности чува се у том регистру све време током важења ове сагласности и најмање 5 (пет) година након престанка њене важности, у складу с Правилима и прописима.

Платилац, односно прималац плаћања може опозвати/повући Сагласност УБС преко свог пружаоца платних услуга – до краја пословног дана који претходи дану утврђеном за задужење платиочевог платног рачуна, тј. датума доспећа директног задужења.

Ако се платилац обрати примаоцу плаћања са захтевом за опозив/повлачење Сагласности УБС, прималац плаћања не може одбити тај захтев и дужан је да без одлагања изврши опозив/повлачење Сагласности УБС посредством свог пружаоца платних услуга. Начин подношења захтева за опозив/повлачење Сагласности УБС прималац плаћања и платилац дефинишу међусобним договором при чему је прималац плаћања дужан да платиоцу, на договорен начин, потврди да је примио захтев за опозив/повлачење Сагласности УБС.

Ради опозива/повлачења Сагласности УБС, пружаоци платних услуга достављају Удружењу банака Србије одговарајућу поруку за опозив/повлачење дематеријализоване сагласности из Регистра сагласности (у даљем тексту: **порука за опозив/повлачење**), у складу с Правилима.

Поруку за опозив/повлачење, пружалац платних услуга доставља Удружењу банака Србије у складу са договором с корисником, а најкасније на датум доспећа директног задужења, односно на датум извршења ако датум доспећа директног задужења пада на дан који није радни дан у смислу Правила, у складу са дневним терминским планом рада Регистра сагласности утврђеног Правилима. Пружалац платних услуга дужан је да одбије инструкције директног задужења које се односе на Сагласност УБС која се опозива/повлачи, у складу са Правилима платног система и за то одговара свом кориснику у складу с прописима.

Удружење банака Србије примиће поруку за опозив/повлачење ако испуњава следеће услове:

- достављена је на начин и по правилима утврђеним техничком документацијом којом се уређује размена, заштита и формат порука;
- достављена је у складу са роковима утврђеним овим правилима.

Удружење банака Србије неће спровести опозив/повлачење дематеријализоване сагласности из Регистра сагласности ако порука за опозив/повлачење не испуњава услове из претходног става ове тачке и о томе обавештава пошиљаоца одговарајућом поруком у складу с Правилима.

Ако порука за опозив/повлачење испуњава услове из става б. ове тачке, Удружење банака Србије спроводи опозив/повлачење дематеријализоване сагласности из Регистра сагласности и о томе обавештава пружаоце платних услуга прослеђивањем оригиналне поруке за опозив/повлачење.

У случају када дође до промене података из Сагласности УБС које се односе на примаоца плаћања, тај прималац може иницирати издавање нове Сагласности УБС уз претходни опозив/повлачење старе из Регистра сагласности. Прималац плаћања је у обавези да о намерама и разлозима опозива/повлачења Сагласности УБС обавести платиоца на

договорен начин и истовремено га обавести да, у сваком случају ако не жели даље да користи услугу Platimatik директно задужења, платилац има право на опозив/повлачење Сагласности УБС.

У случају када дође до промене података из Сагласности УБС које се односе на платиоца, платилац може опозвати/повући ту сагласност, а ако жели да настави да користи платну услугу Platimatik директно задужење, платиочев пружалац платних услуга у обавези је да платиоцу пружи све неопходне информације у вези издавања нове Сагласности УБС.

Промену врсте Сагласности УБС и/или услова из те сагласности платилац решава у договору са примаоцем плаћања применом добрих пословних обичаја у складу са пословном политиком примаоца плаћања. Платилац је у обавези да примаоцу плаћања поднесе захтев за промену врсте Сагласности УБС и/или услова из те сагласности на договорени начин. Прималац плаћања задржава право да не поступи у складу са захтевом свог клијента ако је то у супротности са условима из уговора на основу којег је и издата Сагласност УБС, с тим да је у обавези да о томе обавести платиоца и да у том обавештењу платиоца истовремено обавести да има право да опозове/повуче Сагласност УБС.

Свака промена везана за Сагласност УБС мора да буде извршена у временском року који неће нарушити рокове доспећа директног задужења из те сагласности.

4.4. Порукe Регистра сагласности

	Намена поруке	Ознака поруке
1.	Порука за евидентирање или измену евидентираних Сагласности УБС у Регистар сагласности (Mandate)	mndt.001
2.	Порука за опозив/повлачење Сагласности УБС из Регистра сагласности (Mandate Remove)	mndt.002
3.	Упит у садржај Регистра сагласности (Mandate Query)	mndt.006
4.	Одговор на упит (Mandate Response)	mndt.007

4.5. Рокови за достављање порука Регистра сагласности

Пружалац платних услуга платиоца евидентира Сагласности УБС најкасније 2 (два) радна дана пре доспећа директног задужења (обавезе), односно првог директног задужења (обавезе) из једнократне/вишекратне Сагласности УБС.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања евидентира Сагласност УБС најкасније 5 (пет) радних дана пре доспећа директног задужења (обавезе), односно првог директног задужења (обавезе) из једнократне/вишекратне Сагласности УБС.

4.6. Дневни термински план рада Регистра сагласности

Опис пословног процеса	Ознака поруке	Дневни термин реализације
Размена порука за евидентирање или измену евидентираних Сагласности УБС у Регистар сагласности (Mandate)	mndt.001	09.00 – 16.00
Размена порука за опозив/повлачење Сагласности УБС из Регистра сагласности (Mandate Remove)	mndt.002	09.00 – 16.00 сваког радног дана пре датума доспећа директног задужења (обавезе)
		09.00 – 13.00 на датум доспећа, односно извршења директног задужења (обавезе)
Размена порука упита у садржај Регистра сагласности од стране учесника (Mandate Query) и одговор Удружења банака Србије (Mandate Response)	mndt.006 mndt.007	09.00 – 16.00
Достављање администраторских порука	admi.002 admi.004	09.00 – 16.00

5 Пословна правила и правила рада

5.1. Платни систем - Клиринг директних задужења УБС

Рад платног система, структура података инструкција по основу директног задужења и намена електронских порука за размену података у платном систему, као и дневни термински план рада платног система утврђени су Правилима платног система.

5.2. Процес регистрације примаоца плаћања и издавање Сагласности УБС

5.2.1. Регистрација примаоца плаћања

Примаоци плаћања који својим клијентима желе да омогуће измиривање обавеза коришћењем Platimatik директног задужења дужни су да се одреде за пружаоца платних услуга који је учесник у Platimatik систему преко којег ће извршавати инструкције по основу директног задужења.

Однос између примаоца плаћања и његовог пружаоца платних услуга у вези с платном услугом Platimatik директно задужење уређује се у складу са Законом, прописима донетим на основу тог закона, другим прописима и Правилима.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да упозна примаоца плаћања са техничким захтевима које је обавезан да испоштује у циљу омогућавања учешћа у Platimatik систему и да му у том смислу пружи неопходну помоћ око укључивања у овај систем.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да упозна примаоца плаћања са Правилима Platimatik система.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања одговоран је за рад примаоца плаћања у Platimatik систему и сходно томе дефинише процесе управљања ризицима у обављању послова у вези с Platimatik директним задужењем.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања има право да примаоцу плаћања не дозволи рад у Platimatik систему, тј. да ако установи неправилности у раду примаоца плаћања у вези с Platimatik директним задужењем, има право да обустави прикупљање и евидентирање Сагласности УБС и иницирање инструкција по основу директног задужења.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања Удружењу банака Србије пријављује своје примаоце плаћања са којима је закључио уговор у вези пружања платне услуге Platimatik директно задужење и доставља списак прималаца плаћања са којима је раскинут уговор. Удружење банака Србије на својој Интернет страници објављује и ажурира Листу прималаца плаћања који учествују у Platimatik систему, на основу података које достављају пружаоци платних услуга прималаца плаћања.

У циљу смањења могућих ризика у обављању послова Platimatik директног задужења, предвиђена је употреба Creditor ID (матични број примаоца плаћања) чија сврха је да помогне пружаоцу платних услуга примаоца плаћања у процени кредибилитета датог примаоца плаћања и разматрању његовог укључивања у рад Platimatik система.

5.2.2. Издавање Сагласности УБС

Прималац плаћања који је приступио Platimatik систему и у свом систему обезбедио услове (оперативне и техничке) за процесирање инструкција по основу директног задужења, може да иницира издавање Сагласности УБС ка свом потенцијалном кориснику – платиоцу.

Сагласност УБС може бити унапред персонализована од стране примаоца плаћања у смислу да уколико прималац плаћања иницира издавање Сагласности УБС, дозвољено је да унапред одштампа ту сагласност са подацима који се односе на примаоца плаћања, и као такво може бити достављено платиоцу.

Прималац плаћања дужан је да дефинише одговарајуће канале дистрибуције Сагласности УБС ка платиоцима на начин који би допринео да се ангажовање платиоца приликом процеса издавања Сагласности УБС сведе на најмању могућу меру.

Прималац плаћања дужан је да се определи да ли ће платилац Сагласност УБС предавати у просторијама примаоца плаћања или у просторијама платиоцевог пружаоца платних услуга и о томе је дужан да на одговарајући начин обавести платиоца приликом дистрибуције Сагласности УБС.

У случају када прималац плаћања унапред одштампа Сагласност УБС са подацима који се односе на примаоца плаћања и определи се да платилац преда ту сагласност код платиоцевог пружаоца платних услуга који води платни рачун који ће се навести у Сагласности УБС – прималац плаћања је дужан да обезбеди да Сагласност УБС, поред осталих података, обавезно садржи попуњен елемент „Број сагласности“.

Платилац, односно његов пуномоћник, у обавези је да Сагласност УБС верификује својеручним потписом.

Сагласност УБС издаје се у 2 (два) примерка. Оба примерка морају садржати потврду пријема. Након потврде пријема, један примерак задржава прималац плаћања или платиочев пружалац платних услуга, а други примерак се враћа платиоцу.

Прималац плаћања, односно платиочев пружалац платних услуга дужан је да пре потврде пријема Сагласности УБС, провери следеће:

- да ли је Сагласности УБС попуњена у складу са Правилима;
- тачност података који су попуњени, а односе се на платиоца/платиоцевог пружаоца платних услуга;
- да ли је платилац, односно његов пуномоћник, верификовао Сагласност УБС својим потписом.

Прималац плаћања или платиочев пружалац платних услуга неће примити Сагласност УБС ако утврди било какву неисправност или неусклађеност података из Сагласности УБС.

Ако је Сагласност УБС исправно попуњена и уредно потписана, прималац плаћања или платиочев пружалац платних услуга - лице овлашћено за пријем Сагласности УБС ће у име примаоца плаћања, односно платиоцевог пружаоца платних услуга потврдити пријем Сагласности УБС у складу с Правилима.

Након потврде пријема, Сагласност УБС се дематеријализује и евидентира у Регистар сагласности, на начин и у роковима утврђеним Правилима.

5.3. Процес извршавања Platimatik директног задужења

Учесници у Platimatik систему одговорни су за генерисање и достављање инструкција директног задужења, као и осталих инструкција које се користе у процесу извршавања инструкција директног задужења, у складу са Сагласношћу УБС, овим Правилима, Правилима платног система, Пословним правилима и Техничким упутством.

Структура података, садржај и формат порука које се користе у процесу извршавања Platimatik директног задужења дефинисане су Правилима платног система и Техничким упутством.

Кључне временске одреднице у извршавању Platimatik директног задужења:

- **Радни дан** – дан на који су пружаоци платних услуга који учествују у платном систему – Клиринг директних задужења УБС доступни за извршење Platimatik директног задужења и истоветан је са радним даном RTGS НБС платног система;
- **Календарски дан** – било који дан у години;
- **Пословни дан** пружаоца платних услуга – дан, односно део дана у коме платиочев или примаочев пружалац платних услуга који учествује у извршавању Platimatik директног задужења послује тако да омогући извршење инструкција по основу директног задужења свом кориснику платних услуга;
- Дан на који доспева директно задужење (обавеза) у складу са условима из Сагласности УБС – (**датум доспећа – Д**);
- Дан на који се извршава инструкција директног задужења – радни дан RTGS НБС платног система на који се обавља поравнање у том систему – (**датум извршења**);
- Дан на који се задужује платни рачун платиоца по основи инструкције директног задужења – (**датум задужења**).

Генерално правило је:

Датум доспећа (Д) = датум извршења = датум задужења

У случају када датум доспећа пада на дан који није радни дан у смислу Правила, датум извршења биће **наредни радни дан**.

5.3.1. Ток извршавања инструкције директног задужења (Collection) у Platimatik систему

У опису тока извршавања инструкције директног задужења користе се следеће скраћенице: **РД** – радни дан, **КД** – календарски дан, **Д** – датум доспећа.

Прималац плаћања пре иницирања инструкције директног задужења обавештава платиоца о датуму доспећа и износу директног задужења (обавезе) за који ће се, на основу Сагласности УБС, задужити платиочев платни рачун – на начин и у роковима договореним са платиоцем.

Прималац плаћања иницира инструкцију директног задужења у складу са условима из Сагласности УБС поштујући правила Platimatik система, не раније од 14 (четрнаест) календарски дана пре датума доспећа и доставља је свом пружаоцу платних услуга, а најкасније 1 (један) радни дан пре датума доспећа, у складу са договором са својим пружаоцем платних услуга - **(Д – 14 КД)** до **(Д – 1 РД)**.

Извршавање инструкције директног задужења у платном систему уређено је Правилима платног система **(Д – датум доспећа или Д + 1 РД – ако датум доспећа није радни дан RTGS НБС система)**.

Платилац може до краја пословног дана који претходи дану утврђеном за задужење платиочевог платног рачуна, тј. датума доспећа директног задужења, без одређеног разлога, да захтева од свог пружаоца платних услуга да не изврши инструкцију директног задужења **(Refusal)**. Платиочев пружалац платних услуга на основу тог захтева иницира инструкцију **(Reject)** којом одбија инструкцију директног задужења у складу са Правилима платног система.

Прималац плаћања може у року договореним са својим пружаоцем платних услуга да опозове/повуче инструкцију директног задужења **(Revocation)**. Примаочев пружалац платних услуга на основу тог захтева иницира инструкцију **(Request for cancellation)** у складу са Правилима платног система.

Ако платиочев пружалац платних услуга није у могућности да задужи платни рачун платиоца може да затражи повраћај износа извршене инструкције директног задужења на основу које није могао да задужи платни рачун платиоца **(Return) – (Д + 1 РД)**.

Платилац има право на повраћај износа одобрене и правилно извршене инструкције директног задужења **(Refund)**, без навођења разлога, у року од 56 (педесетшест) дана од датума задужења платиочевог платног рачуна – **(Датум задужења + 56 КД)**.

Последњи рок за извршење повраћаја износа одобрене и правилно извршене инструкције директног задужења је 2 (два) радна дана после истека рока из претходног става **(Датум задужења + 56 КД + 2 РД)**.

Последњи рок за извршења повраћаја износа извршене инструкције директног задужења коју иницира прималац плаћања **(Reversal)** је 5 (пет) радних дана након датума извршења – **(Д + 5 РД)**.

Пружалац платних услуга не може одбити извршење инструкције директног задужења када су испуњени сви услови утврђени у уговору којим се уређује пружање услуге Platimatik директно задужење, осим ако је друкчије утврђено прописима.

Платиочев пружалац платних услуга задужује платни рачун платиоца у износу назначеном у извршеној инструкцији директног задужења и о томе обавештава платиоца, у складу са уговором.

Платиочев пружалац платних услуга може обавестити платиоца о примљеној инструкцији директног задужења, на начин и у роковима утврђеним њиховим међусобним уговором.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања одобрава новчана средства на платни рачун примаоца плаћања у складу са Законом.

5.4. Изузеци у извршавању Platimatik директног задужења

У току извршавања инструкције директног задужења могућа је појава изузетака који доводе до одступања од редовног тока извршавања те инструкције.

Изузеци су приказани у следећим табелама у зависности од тога ко их иницира и када:

1) Изузеци пре поравнања (пре извршења)

Изузетак	Ко иницира изузетак	Неки од могућих разлога
Одбијање (Reject)	Пружалац платних услуга примаоца плаћања ка примаоцу плаћања	Технички разлози као што су неисправан формат поруке, нетачан број платног рачуна и сл.; разлози који произилазе из Закона, а односе се на искључење одговорности; разлози као што су, између осталог, угашен платни рачун, платилац је преминуо, платилац је захтевао опозив инструкције директног задужења (Refusal), регулаторни разлози, непостојање Сагласности УБС, недостатак новчаних средстава и др.
	Оператор платног система	
	Пружалац платних услуга платиоца	
Захтев за опозив инструкције директног задужења (Refusal)	Платилац	Платилац, без одређеног разлога, захтева од свог пружаоца платних услуга да не изврши инструкцију директног задужења.
Опозив/повлачење инструкције	Прималац плаћања	Прималац плаћања жели да опозове/повуче инструкцију директног задужења.

директног задужења (Revocation)		
Опозив/ повлачење инструкције директног задужења (Request for cancellation)	Пружалац платних услуга примаоца плаћања	Прималац плаћања је иницирао опозив/повлачење инструкције директног задужења (Revocation) .

2) Изузеци после поравнања (после извршења)

Изузетак	Ко иницира изузетак	Неки од могућих разлога
Повраћај износа извршене инструкције директног задужења на основу које платиочев пружалац платних услуга није могао да задужи платни рачун платиоца (Return)	Пружалац платних услуга платиоца	Нетачан број платног рачуна, платилац је преминуо, угашен платни рачун, недостатак новчаних средстава, регулаторни разлози и др.
Повраћај износа одобрене и правилно извршене инструкције директног задужења (Refund)	Платилац	Оспорена одобрена и правилно извршена инструкција директног задужења (без навођења разлога).
Повраћај износа извршене инструкције директног задужења (Reversal)	Прималац плаћања	У случају када прималац плаћања утврди да инструкција директног задужења није требала бити извршена.

Сви изузеци (Return, Refund и Reversal) морају бити базирани на тачном износу из оригиналне инструкције директног задужења (Collection).

Процедуре и процеси решавања изузетака и рекламација између учесника у платном систему дефинисани су Правилима платног система и Техничким упутством.

У случају када платиочев пружалац платних услуга утврди да је нека извршена инструкција директног задужења неодобрена у смислу Закона – начин поступања уређује се уговором између платиочевог пружаоца платних услуга и платиоца у складу са Законом и није предмет Правила, с тим да су учесници у Platimatik систему у обавези да пруже све информације са којима располажу неопходне за поступање у овом случају.

5.4.1. Повраћај износа извршене инструкције директног задужења

- 1) Повраћај износа одобрене и правилно извршене инструкције директног задужења (**Refund**) иницира платилац подношењем Захтева за повраћај свом пружаоцу платних услуга.

Основни елементи Захтева за повраћај су:

- (1) Број сагласности,
- (2) Назив платиоца – подносиоца захтева
- (3) Број платног рачуна платиоца
- (4) Идентификациони број примаоца плаћања од кога се врши повраћај
- (5) Назив примаоца плаћања
- (6) Број платног рачуна примаоца плаћања
- (7) Износ средстава за повраћај
- (8) Идентификациони број инструкције којом је извршено задужење платног рачуна по основу инструкције директног задужења
- (9) Датум задужења платиочевог платног рачуна по основу инструкције директног задужења
- (10) Потпис платиоца – подносиоца захтева

Елементи Захтева за повраћај износа одобрене и правилно извршене инструкције директног задужења морају бити једнаки одговарајућим елементима оригиналне инструкције директног задужења на основу које је задужен платни рачун платиоца, а који пружаоци платних услуга могу идентификовати на основу елемента 8, што значи да износ средстава која се враћају мора бити једнак износу задужења платног рачуна платиоца, с тим да се у повраћају средстава могу појавити искључиво платни рачуни платиоца и примаоца плаћања који су били наведени у извршеној инструкцији директног задужења.

Платилац има право на повраћај износа одобрене и правилно извршене инструкције директног задужења (**Refund**), без навођења разлога, у року од 56 (педесетшест) дана од датума задужења платиочевог платног рачуна – (**Датум задужења + 56 КД**).

- 2) Повраћај износа извршене инструкције директног задужења на основу које платиочев пружалац платних услуга није могао да задужи платни рачун платиоца (**Return**), иницира пружалац платних услуга платиоца, последњи рок за извршење – (**Д + 1 РД**).
- 3) Повраћај износа извршене инструкције директног задужења (**Reversal**) који иницира прималац плаћања преко свог пружаоца платних услуга, последњи рок за извршење – (**Д + 5 РД**).

Повраћаји износа извршене инструкције директног задужења извршавају се задужењем платног рачуна примаоца плаћања, односно одобрењем платног рачуна платиоца у случају повраћаја износа извршене инструкције директног задужења (**Refund и Reversal**), у складу са датумом извршења инструкције за повраћај и Законом. У случају повраћаја износа извршене инструкције директног задужења (**Return**) одобрава се рачун платиоцевог пружаоца платних услуга.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања не може одбити Захтев за повраћај износа одобрене и правилно извршене инструкције директног задужења (**Refund**) који је платилац поднео преко свог пружаоца платних услуга, који је усклађен са извршеном инструкцијом директног задужења, који је ауторизован и правилно идентификује примаоца плаћања и основ за повраћај, и дужан је да такав захтев изврши у целости.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања не може одбити повраћај износа извршене инструкције директног задужења на основу које платиоцев пружалац платних услуга није могао да задужи платни рачун платиоца (**Return**) и дужан је да изврши повраћај средстава.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања може обавестити примаоца плаћања о примљеном Захтеву за повраћај средстава с његовог платног рачуна, на начин и у роковима утврђеним њиховим међусобним уговором.

С обзиром да је пружалац платних услуга примаоца плаћања одговоран за рад примаоца плаћања у Platimatik систему, пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да уговором са примаоцем плаћања дефинише минимални износ средстава који је прималац плаћања дужан да држи на свом платном рачуну који се одобрава по основу извршене инструкције директног задужења, до истека рока утврђеног за иницирање инструкција за повраћај, а који није мањи од 0,5% укупне суме извршених инструкција директних задужења у последњем обрачунском месецу.

6 Права и обавезе учесника

6.1 Пружалац платних услуга примаоца плаћања

- У пословима пружања платне услуге Platimatik директно задужење, пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да се понаша у складу са Одлуком о минималној садржини процедуре ``Упознај свог клијента`` (О.бр. 46 од 17. јуна 2009. године);
- Да однос пружаоца платних услуга примаоца плаћања и примаоца плаћања у вези с пружањем платне услуге Platimatik директно задужење уреди уговором у складу са Законом, прописима донетим на основу тог закона, другим прописима и Правилима;

- Да примаоцу плаћања пружи адекватне информације о правима и обавезама платиоца, пружаоца платних услуга примаоца плаћања, платиочевог пружаоца платних услуга и самог примаоца плаћања, у извршавању Platimatik директног задужења, у складу са Правилима и прописима;
- Да примаоцу плаћања достави податке о Сагласностима УБС евидентираним у Регистру сагласности у складу са Правилима, као и да на захтев примаоца плаћања врши упит у Регистар сагласности;
- Да све обавезе утврђене Правилима извршава према дефинисаним стандардима и процедурама утврђеним за извршавање инструкција директног задужења у Platimatik систему;
- Да све изузетке извршава у складу са Правилима и Законом;
- Да управља учествовањем примаоца плаћања у Platimatik систему у циљу обезбеђења континуитета пословања у складу са правилима Platimatik система и смањења ризика у пословању са инструкцијама по основу директног задужења;
- Да ако утврди неправилности у раду примаоца плаћања или постоји индиција да прималац плаћања злоупотреби правила Platimatik система, има право да обустави прикупљање и евидентирање Сагласности УБС и иницирање инструкција по основу директног задужења;
- Да уговором којим се уређује пружање платне услуге Platimatik директно задужење, обезбеди себи право да раскине уговор у случају злоупотребе Platimatik система од стране примаоца плаћања;
- Да може обавезати примаоца плаћања да не угаси свој платни рачун током одређеног периода како би пружалац платних услуга примаоца плаћања могао да изврши инструкције за повраћај.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да примаоца плаћања, у складу са захтевима дефинисаним овим Правилима, уговором којим се уређује пружање платне услуге Platimatik директно задужење, између осталог, нарочито обавезе да:

- Обезбеди коришћење Creditor ID у извршавању инструкција по основу директног задужења у оквиру Platimatik система;
- Да користи Сагласност УБС и Регистар сагласности на начин како је утврђено Правилима;
- Да је дужан да обавештава платиоца о свим информацијама која се тичу права и обавезе платиоца и примаоца плаћања у пословима извршавања инструкција по основу директног задужења у Platimatik систему;
- Да се понаша у складу са условима из Сагласности УБС, а које је претходно договорио са платиоцем;

- Да користи и чува податке из Сагласности УБС у складу са одредбама Правила и прописима којима се уређује коришћење података од јавног значаја и заштита података о личности;
- Да дематеријализацију Сагласности УБС обавља на договорени начин;
- Да пре иницирања инструкције директног задужења прималац плаћања обавести платиоца о датуму доспећа и износу директног задужења (обавезе) за који ће се, на основу Сагласности УБС, задужити платиочев платни рачун;
- Да платиоца обавести о намерама и разлозима опозива/повлачења Сагласности УБС из Регистра сагласности;
- Да ће иницирати инструкцију директног задужења тако да се обезбеди поштовање Дневног терминског плана рада платног система;
- Да на свом платном рачуну који се одобрава по основу инструкције директног задужења обезбеди расположивост уговореног минималног износа новчаних средстава у циљу успешне реализације инструкција за повраћај у роковима утврђеним Правилима;
- Да ће се старати о благовременом обезбеђивању додатних новчаних средства за извршавање инструкција за повраћај у роковима утврђеним Правилима, ако износ иницираних инструкција за повраћај прелази уговорени износ новчаних средстава;
- Да ће поштовати одредбе које се односе на смањење ризика у Platimatik систему;
- Да ће спорове по основу реализовања права потраживања решавати у складу са својом пословном политиком директно са својим клијентом.

6.2 Платиочев пружалац платних услуга

- Да однос пружаоца платних услуга платиоца и платиоца у вези са пружањем платне услуге Platimatik директно задужење уреди уговором у складу са Законом, прописима донетим на основу тог закона, другим прописима и Правилима;
- Да платиоцу пружи све информације у вези права и обавеза платиоца, примаоца плаћања и платиочевог пружаоца платних услуга у извршавању Platimatik директног задужења, у складу са Правилима и прописима;
- Да ће, у случају да платилац жели да угаси платни рачун, пре гашења рачуна платиоцу пружити информације о обавези и начину опозива/повлачења Сагласности УБС из Регистра сагласности и смернице за наставак коришћења услуге Platimatik директног задужења;
- Да платиоцу пружи све информације у вези са дематеријализованом сагласношћу;
- Да извршава све обавезе утврђене као обавезе платиочевог пружаоца платних услуга у складу с Правилима и прописима;
- Да све изузетке извршава у складу са Правилима и Законом.

Платиочев пружалац платних услуга дужан је да платиоца обавезе:

- Да се придржава услова из Сагласности УБС договорених са примаоцем плаћања;
- Да сва спорна потраживања, као и права проистекла из уговорног односа са примаоцем плаћања решава директно са примаоцем плаћања, при чему права и обавезе платиочевог пружаоца платних услуга и пружаоца платних услуга примаоца плаћања утврђени овим Правилима, не могу да буду предмет спора по основу реализације уговора између платиоца и примаоца плаћања.

7 Извештавање

Учесници у платном систему дужни су да Удружењу банака Србије достављају месечни извештај о броју и вредности извршених инструкција по основу директног задужења.

Наведени месечни извештај учесници у платном систему дужни су да доставе оператору платног система до 10. у месецу за претходни месец. Месечни извештај се оператору платног система доставља у електронском формату на начин дефинисан документацијом коју оператор платног система чини доступном учесницима.

8 Додатни сервиси

Удружење банака Србије може понудити учесницима у Platimatik систему:

- (1) Додатне сервисе у извршавању Platimatik директног задужења који се пружају на основу информација из Регистра сагласности;
- (2) Формирање Беле листе примаоца плаћања - учесника у Platimatik систему, са основним подацима о њиховом правном статусу и контакт особама за услугу Platimatik директног задужења.

9 Смернице управљања Platimatik системом

У циљу што ефикаснијег управљања Platimatik системом - Удружење банака Србије има обавезу да успостави адекватан систем управљања процесима који треба да допринесе сталном унапређењу и развоју Platimatik система.

У том циљу, Удружење банка Србије има за право да интерно формира посебно тело за управљање Platimatik системом које ће да координира свим процесима који, са једне стране треба да допринесу сигурном извршавању инструкција по основу Platimatik директног задужења, а са друге стране да унапреди систем извршавања истих на бази техничко - технолошког развоја и применом актуелних домаћих и међународних стандарда за извршавање овог типа платних трансакција. У том смислу кључна улога Радног тела би била:

- Успостављање система управљања процесима у циљу њиховог сталног побољшања;
- Успостављање система управљања квалитетом у Platimatik систему;
- Да дефинише систем управљања резултатима – утврђивање начина мерења резултата, да дефинише кључне индикаторе перформанси којима се мери успешност, стабилност и поузданост процеса управљања Platimatik системом;
- Да унапређује информациони систем за извршавање инструкција по основу директног задужења и на тој основи унапређује своје услуге у области пословања са Platimatik директним задужењем, чиме ће допринети проширивању додатних сервиса које као власник Platimatik система може да понуди учесницима, а које могу бити значајан инструмент обезбеђења задовољавајућег нивоа конкуренције у области пружања платне услуге директног задужења;
- Да обезбеди усаглашеност система управљања квалитетом са информационим системом;
- Да управља изменама и допунама ових Правила и пратеће документације којом се уређује рад Platimatik система;
- Да на адекватан начин дефинише план комуникације са корисницима услуга Platimatik система у циљу промоције ове платне услуге како за потенцијалне примаоце плаћања тако и за платиоце;
- Да формулише план едукације будућих учесника у Platimatik систему и стара се о његовом спровођењу.

Поред наведених функција управљања развојем Platimatik система, Радно тело може извршавати и функцију арбитраже у случају када се учесници не понашају у складу са дефинисаним Правилима Platimatik система или у случајевима када учесници нису у могућности да реше своје спорове по основу рекламација или прекршаја тј. повреде ових Правила. У контексту арбитраже, Радно тело би формирало Комисију за арбитражу. Послови арбитраже се могу дефинисати интерним актима Удружења банака Србије.

10 Измене и допуне правила Платиматика

Удружење банака Србије може мењати Правила Platimatik система у циљу унапређења система за реализацију Platimatik директног задужења и усаглашавања са домаћим и међународним стандардима у том домену. Такође и учесници у Platimatik систему могу се обратити Удружењу банака Србије са образложеним предлогом за измену и/или допуну Правила. Предлог се подноси у писаној форми и нарочито мора да садржи:

- Назив предлагача,

- Позивање на део Правила који би, по мишљењу предлагача, требало да се измени и/или допуни,
- Текст измена и/или допуна са нумерацијом,
- Детаљно образложење за наведене измене и/или допуне,
- Печат и потпис овлашћеног лица.

Предлог се подноси овлашћеном лицу у Удружењу банака Србије које је задужено за измене и допуне Правила Platimatik система.

Удружење банака Србије дужно је да о предлогу за измену и/или допуну Правила Platimatik система обавести учеснике у том систему.

Удружење банака Србије дужно је да о предлогу за измену и/или допуну Правила Platimatik система одлучи у року од 20 (двадесет) радних дана од датума пријема предлога.

Уколико се предлог измене и/или допуне Правила Platimatik система усвоји, измениће се важећи текст Правила у складу са предлогом.

11 Накнаде и провизије

Пружалац платних услуга има право да за пружање услуга Platimatik директног задужења свом кориснику наплати накнаду у складу са Законом и те накнаде нису предмет ових Правила.

Наплата накнаде корисницима за извршење инструкција по основу директног задужења заснива се на Закону, у смислу да платилац и прималац плаћања накнаду плаћају свако свом пружаоцу платних услуга.

За пружене услуге у платном систему - Удружење банака Србије обрачунава накнаду у складу са одлуком којом се утврђује јединствена тарифа по којој Удружење банака Србије наплаћује накнаду за извршене услуге. Измене тарифе може вршити Удружење банака Србије, уз обавезу обавештавања учесника најмање месец дана пре примене измењене тарифе.

У циљу обезбеђења праведне расподеле трошкова и користи између учесника Platimatik система - пружалаца платних услуга, уводи се примена следећих накнада:

- 1) Накнада за извршене инструкције директног задужења - пружалац платних услуга примаоца плаћања плаћа пружаоцу платних услуга платиоца фиксни износ по извршеној инструкцији директног задужења. Висина накнаде износи 9 RSD по извршеној инструкцији директног задужења.
- 2) Накнада за извршене инструкције за повраћај – пружалац платних услуга платиоца плаћа пружаоцу платних услуга примаоца плаћања фиксни износ по извршеној

инструкцији за повраћај. Висина накнаде износи 9 RSD по извршеној инструкцији за повраћај.

Измиривање међусобних обавеза учесника Platimatik система – пружалаца платних услуга, врши се билатерално на крају месеца.

12 Завршне одредбе

Пружаоци платних услуга могу да региструју примаоце плаћања, који својим клијентима желе да омогуће измиривање обавеза путем платне услуге Platimatik директно задужење, а који испуњавају један од следећих услова:

- (1) имају дозволу за рад Народне банке Србије,
- (2) имају дозволу за рад Републичке агенције за електронске комуникације –РАТЕЛ, и да су оснивачки акт компаније и извод из регистра надлежног органа старији од 24 месеца,
- (3) спадају у групу јавних предузећа чији је оснивач Република Србија или локална самоуправа (покрајина, градови, општине),
- (4) да рачуни датог примаоца плаћања нису били у блокади дуже од 15 дана у последњих 12 месеци.

Лимит средстава обезбеђења за извршавање инструкција за повраћај које обавезује примаоца плаћања подложен је изменама и биће предмет ревизије на сваких 90 (деведесет) дана ради усаглашавања са просеком иницираних инструкција за повраћај током последња 3 (три) обрачунска периода (последња три месеца).

Ова Правила ступају на снагу даном усвајања од стране генералног секретара Удружења банака Србије.

01 бр. 2/33
15. новембар 2016.
Београд

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

др Верољуб Дугалић